

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . I kor. Egy óra. I kor. 50 fill.
Vidéken: . . . I kor. Egy óra. I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolós szerkesztő:
MEGEDÜS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 47. és 48. szám.

A király programja.

Debreczen, augusztus 30.

A király nyaralása véget ért. Az uralkodó tegnap Innsbruckban volt a tiroli népünnepen és a jövő héten elindul a csehországi hadgyakorlatokra. Ezek a hadgyakorlatok a magyar politikai válság ügyével szintén összefüggésben vannak, épen úgy, mint azok a kihallgatások, amelyek István napkor és a király születése napján folytak le Ischlben. Ezekről bár keveset tud a közvélemény, Aehrenthal audienciájáról is csak annyit, hogy az a külpolitikai szituációk körül mozgott — általában nem hiszik, hogy most, amikor a politikai közélet jelentős átforgatásán dolgoznak különböző frakciók, szó ne esett volna a magyar válságról.

Mert azok az irányok, amelyek vezetős szerepre akarják juttatni az őszi harcokban zászlójukat, mint tudjuk, többfélék. Ezek körül folyván a szó, nagyon jó helyről szerzett értesüléseink alapján jelenthetjük, hogy a király sem Lukácscsal való kísérletezést, sem a bankosok ellen való egyéb sikraszállást nem tart célszerűnek, de egyenesen visszautasítja azt a tervet is, amelyet Apponyinak tulajdonítanak, hogy tudniillik a

függetlenségi párt csekély töredékéből, a néppártból és az alkotmánypárt mágnásiból alakítson egy bevallottan klerikális pártot a kormányzásra.

Azon fordul meg a válság, hogy a bankügyet miként oldják meg, amelyet a király most megoldani semmi szín alatt sem hajlandó?

Beavatott politikusok véleménye szerint a király hajlandó Kossuth Ferencet és a függetlenségi pártot megbízni a kormányzással, hogy ha ennek a kormánynak és pártnak uralomra jutása nem az önálló bank 1911-re való felállítása mellett kelt demonstrációt, hanem a felség új választásokat rendelve, beleegyezését adja, hogy az új választások Kossuth Ferencnek és a függetlenségi pártnak egy ujonnan megállapított programja alatt folyjanak le.

Ez a program pedig a következő volna:

1. Az általános választói jog törvénye alapján választott parlament törvénykezelyt alkot, amelyben megállapítja, hogy Magyarország 1920-ban felállítja az önálló jegybankot. (Ezt a törvényt a király szentesíteni fogja.)

2. A katonai kérdésekben megadja a felség ugyanazokat az engedményeket, amelyeket Andrássy Gyula grófnak kilá-

tásba helyezett. Ezeknek a katonai engedményeknek a beváltása akkor lesz aktuális, amikor behozzák a két esztendő katonai szolgálatot és megszavazza a parlament az ujonclétszám fölemelését. Erre különben Kossuthnak garanciát kell vállalnia.

3. Egyébiránt pedig a függetlenségi párt az önálló jegybank felállításának terminusáig kikapcsol minden közjogi kérdést, a kormányzásban pusztán a kereskedelem és ipar boldogulását célzó alkotásokat végez, vagyis ráhelyezkedik a Sztéryni József államtitkárnak még tavaly nyáron készített tíz évre szóló kormányzási programjára, avval az indokolással, hogy csak a kereskedelmi és ipari megerősödés bírja megalapozni az önálló jegybank felállítását úgy, hogy az ország minden különösebb rázkódtatások nélkül állhassa ki az Ausztriától való bankkülönválást.

Ez a program a királytól ered s a függetlenségi párt vezére előtt nem ismeretlen. Ugy hirdik, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter hajlandó is volna elfogadni ezt a propozíciót, azonban Apponyi és Wekerle, akik a maguk fölényét féltik, Kossuth hívei között olyan agitációt folytatnak, hogy ilyen programot ne fogadjon el Kossuth,

Végzetes szerelem.

A Villiers avenue egyik elegáns műtermében Z. André festő vidám lakomára gyűjtötte maga köré a barátait. A régi jó időkről folyt a beszéd; felidéztek emlékezetükben az egykori nyomort s a vidám napokat.

— Miért nem fejezted be ezt a gyönyörű leányiöt? kérdezte az egyik vendég Z. től. Ez egészen elűt üde színeivel a szomorú arcoktól, melyeket most festesz s melyek egyik jellemző vonásai a talentumodnak.

— Bizonyos valamelyik kedvesed, vén gonosztevő? kérdezte a másik.

— André! Hiszen ez valóságos Lovelace!

— Maga Don Juan!
S más eféle megjegyzések zúdultak a Z. fejére.

— Uraim szólalt fel végre meghatott hangon André, félre a tréfával, ha szabad kérnem. Ez az arckép egyik legszomorubb eseményét juttatja eszembe életemnek, és ha baráti érzülettel vagytok irántam, ne győztörjétek tovább.

— Oh, valami história lappang alatta; ezt el kell beszélned!

— A históriát, a históriát, hangzott mindenfelől.

André vonakodott egy ideig. Végre azonban engedett barátai sürgetésének s imigyen kezdte.

— Luzie gyönyörű leány volt, mikor vele megismerkedtem, Szőke haja fonta körül előkelő tojástad arcát. Termet, arc, járás, mindent elbűvölő kecs és elegancia volt rajta! Hercegnőnek vélték volna őt, pedig csak egyszerű virágosináló lányka volt.

A bájos gyermek egyik rokonánál dolgozott sok más társnőjével együtt, kimondhatatlan elragadtatással láttam a legfinomabb virágokat kinyiladozni az ujjai alatt. Ezért éltem, sőt még visszaéltem a rokonság kiváltságaival s gyakrabban jártam a műtermébe, mint illő lett volna. Sokszor hozzája is csatlakoztam, ha este hazatért szerény lakására. Igyekeztem megértetni vele, mennyire drágább lett a szívemnek. Neki azonban különös tapintata volt, hogy lehűtsön s mindig talált módot eltűnni, mielőtt előhozakodhattam volna előre betanult szép frázisaimmal, melyeknek a hatását egész biztosnak tartottam.

Azonban és hogy oka legyen sűrű látogatásaimnak, elkezdtem segítgetni az üzlet vezető nagynénémnek, címkeket csinál-

gattam a dobozaira, végeztem a levelezéseit, el-elvittem őt sétálni! szóval körülvettem őt a legnagyobb figyelemmel s így biztosítottam magamnak a jóindulatát. És jutalmam nem is maradt el.

Egy vasárnap ismét beállítottam, hogy a Tuillériák kertjébe vigyem őt sétálni. Félig nyitva találtam az ajtót; beléptem . . . mily nagy volt a meglepetésem és az öröömöm, a mint egyedül pillantottam meg Luciet. Nem vett észre; egy ablak előtt ült, felém háttal fordulva s valami sürgős munkán dolgozott. A nagy meleg miatt erősen kivágott ruha volt rajta és hófehér nyaka pompásan vált ki az ablak kék függönye alól.

Minő kísértet egy szerelmes ifjunak! Lábujjhegyen közeledtem felé, hogy egy cuppanós csókkal lepjem meg.

Alig követtem el ezt a vakmerő tettet, mikor oly csattanós pofon érte a bal arcomat, a minőt női kéz valaha adott.

Mit tettetek volna a helyemben?

Alázatosan térdet hajtottam előtte s könyörgő és egyuttal gunyos arccal mondtam: — A másikat is!

Lucie, mikor arcul ütött, a szégyenlős harag első mozdulatának engedett, mely mögé minden nő sáncolja magát első pillanatban. De mikor látta az arcomon kis ke-

„KOBRAK“

czipői kényelmesek, tartósak, elegánsak a viseletben. Iskola czipői a legjobbak

Kizárólagos raktár!

Debreczenben, Piac-u. 42

mert ezzel a függetlenségi pártot tíz év alatt teljesen lejáratná s így nem volna párt a parlamentben, amely az Ausztriával még tisztázatlan közjogi kérdéseket ébren tartaná.

A király és környezete határozottan el vannak szánva, hogy ezt a programot, ha Kossuthal nem, hát Lukács Lászlóval végrehajtsák. Számítanak arra, hogy miután Magyarországon az ipar és kereskedelem mostoha gyermeke volt a mindenkori kormányoknak, e program keresztülvitelében az új választásokkor az ország kereskedelmi és ipari világa, valamint a munkástábor segítségükre lesz. S ha a nemzet részéről a királyi program visszautasítással találkozunk, akkor elkövetkezik ismét az erőszak.

Református papok Debrecenben.

Az elszállásoló bizottság megalakítása.

Felhívás a város közönségéhez.

Az ország református lelkészeinek szeptember végén Debrecenben tartandó országos kongresszusa a remélnél is nagyobb arányúnak mutatkozik. Már eddig hatszáznál több lelkész jelentette be a kongresszuson való részvételét és minden valószínűség szerint még sokkal nagyobb lesz azoknak a száma, akik az országos gyűlés alkalmával Debrecenbe érkeznek.

Természetes, hogy a nagyszámú vendég-sereg elszállásolására szűkeknek fognak bizonyulni a debreceni szállodák s így az a bizottság, mely a vendégek elhelyezésének gondjait vette magára, kénytelen a debreceni közönség vendégszeretetére appellálni. Az érkező vendégeket elszállásoló nagy bizottság élén az egyházkerület vezető férfiai állanak, kik most a következő felhívást bocsátották ki:

zének a nyomait, a megbánás és sajnálkozás kifejezését véltém olvasni a szememben.

— A másikat is! ismételtlen s hősiiesen oda tartottam a jobb arcomat.

— A másikat is?... és habozott... Végre tréfás kifejezést erőlködve adni a hangjának:

— Ime, a másokra! mondta.

És egyidejűleg érintette ajkaival az arcomat, melyet megkimélt s aztán egész szegénylősen a szomszéd szobába szaladt.

Utána mentem s most már az előre betanult mondókával közeledtem hozzá; a hangom remegett, a szemeim nedvesek voltak, a kezem reszketett, amint az övét megfogtam; mindketten erős felindulás befolyása alatt állottunk.

Ne kérjetelek számot tőlem e jelenetről, nem tudnám nektek elbeszélni. Igazán szeretni kell az embernek, hogy megértse azokat a jelentéktelen szavakat, azokat a felkiáltásokat, azokat az apró semmiségeket, melyeknek a tekintet, vagy a hangárnyalat néha fenséges kifejezést kölcsönöz.

Lucie szeretett! Szeretett engemet, szerény festőtanoncot, a műterem csipkedéseinek állandó céltábláját! Szeretett és mondta, hogy szeret. Majd megörültem örömben. Nem bírtam helyben maradni, jöttem, mentem, leültem, felkeltem s mikor a nagyném bejött, megöleltem. Az utcán felemelt fővel jártam, lökdöstem mindenkit, helyet csináltam magamnak; csak az hiányzott, hogy megállítsam a járókelőket s elmondjam nekik boldogságomat.

Nem mondom el szerelmemnek minden fázisát. Elég legyen tudnotok, folytatta André, hogy egy havi udvarlás után a legboldogabb

Ti zt-It Uram!

Az „Országos Református Lelkészek Egyesülete” a folyó év szeptember 29 ik és 30 ik napján, városunkban tartja nagygyűlését. Ide, hozzánk jönnek, az ország minden részéből a református lelképásztorok, hogy a magok jogos érdekei mellett anyaszentegyházunk ügyének előbbvitelén munkálkodjanak! Az Egyesület elnöksége azzal a kéréssel fordult hozzánk, hogy a városunkba érkezendő 600—700 református lelkész elszállásolásáról gondoskodjunk s úgy véljük, hogy e kérés szives teljesítésére debreceni református egyházunk és ősi városunk jó hírneve s azok tagjainak, polgárainak széles körben ismert, magyar vendégszeretete egyiránt kötelezi!

Ebben a véleményben vállaltuk magunkra azt a feladatot, hogy az elszállásoló bizottságot megalakítjuk s e célból, a jó ügy támogatására való hajlandóságának reményében, bizalommal kérjük, hogy folyó évi szeptember hó első (szerda) napján délután 5 órakor a református presbiterium tanácstermében megjelenni s a további teendőkhöz jóindulattal részt venni méltóztatassék.

Debrecen, 1909. aug. 27.

Erőss Lajos,
püspök.

Gr. Dégenfeld József,
egyházker. főgondnok.

Bizunk benne, hogy Debrecen város közönsége meg fog felelni az egyházkerület vezető férfiai felhívásának s az egyes családok — nem várva további megkereséseket — készségesen, már jó előre fognak jelentkezni ismerőseik elszállásolására.

Beszámoló. Földes Béla, a nagybányai kerület országgyűlési képviselője vasárnap délelőtt beszámolóbeszédet mondott Nagybányán, kerülete székhelyén. A beszámolón jelen volt a város egész választópolgársága. A képviselő a politikai helyzetről és az aktuális politikai kérdésekről beszélt. Földes Bélát lelkes ovációkban részesítették és neki egyhangú lelkesedéssel bizalmat szavaztak. Földes Béla hétfőn Felsőbányán, kedden Szinyérváralján tart beszámolót.

ember voltam a világon. Nem vártam többé az estét, hogy Lucie kijöjjön az üzletből és egy pár szót valthassak vele; szerény kopogtatás az ajtómon jelezte az egyre hűbben várt látogatást. Akkor aztán boldog órák folytak. Lucie mellem ülve, vidáman csevegett, míg én imádoztam vonásait vászonra vetni iparkodtam, miközben huszszor is kisiklott az eszem a kezemből a modellem szépségétől eredő káprázatomban. Vég nélkül folyó beszélgetésben szövögettük a jövőt, aranyos színekben. Mihelyt nevet szerzek magamnak, nőül fogom venni imádoztamat.

Ez a boldogság azonban csak hat hétig tartott s aztán eltűnt mint az álom.

Egy este Lucie sokáig váratott magára. Hét órára rendesen számíthattam rá, most azonban hét már régen elmúlt, vettem tehát a kalapomat és lementem az utcára. A küszöbről megpillantottam őt a távolban, de elsápadtam, mert nem volt egyedül. Egy fiatal emberrel jött karöltve! Értetek, barátim? Ó, Luciem, más ember karján, aki szereti őt, s akit talán ő is szeret! Oh, mért nem hallgattam első ösztönömet!

A pár egyre közeledett az utca tulsó oldalán. En pár házzal távolabb huzódtam, hogy lássam, mi történik. Lucie, mikor az én lakásom elé ért, búcsút vett a fiatal embertől és bement a házba. A fiatal ember tovább folytatta az utját. Amint mellem ért, elébe ugrottam és rákiáltottam:

— Látta az ur azt a nőt? Nos, nézze meg a házat, ahová bement, ott lakom én és az a nő az én szeretőm;

— Hazudik! kiáltotta a fiatal ember dühösen.

Alig mondta ezt ki, mikor egész erőm-

Negyedfélezer orvos Budapesten.

A XVI. nemzetközi kongresszus.

József főherceg az orvostudományról

Várakozáson felül sikerült a XVI-ik orvosi kongresszus. A nemzetiségi agitáció kicsinyessége nem tudott megártani nekünk. Míg a legutóbbi liesszaboni kongresszusnak csak 1762 tagja volt, a most Budapesten üléselő kongresszusnak 3432 tagja van.

A megnyitó, mely vasárnap délelőtt folyt le a budapesti Vigadó nagytermében, valóban impozáns volt. Hatalmas ember-tömeg nézte végig a gyönyörű ünnepélyt. A világ minden részéből összesereglett orvosok frakkban vagy diszruhában jelentek meg.

A beteg Müller Málmán helyett Kórányi Frigyes báró üdvözölte néhány szóval a megjelenteket. Utána fölállott József főherceg, a király képviselője és francia nyelven a következő beszédet mondotta:

József főherceg beszéde.

Uraim! Nagy örömmre szolgál, hogy hogy nekem jutott a szerencse, hogy Őfelsége képviselőtében a XVI. nemzetközi orvostudományi kongresszust megnyissam.

Uraim, az emberiség szolgálatában állani, összes fizikai erőnket és szellemi képességeinket, melyeket Isten nekünk adott, embertársaink javának szentelni, ez volt és lesz mindenkor ideális célja életünknek. Mindnyáján egymásra vagyunk utalva. És minden ember egyéni értéke abban az arányban növekszik, amint munkájával embertársainak és az egész emberiségnek használ.

Ami ily módon áll az egyes egyénre, fokozott mértékben érvényes egy egész hitvatásra és ebben a tekintetben mindenkinek becsületesen be kell vallani, hogy kevés foglalkozási ág van, amely az egyénre, a családra és végső következményeiben az államok egész életére oly mély és messzeható

ből arcul ütöttem. Elkecsereződött reszketve, visszaakarta adni a pofont, de megragadtam a karját s átadtam neki a névjegyemet.

— Főlöszleges, mondta tompán; holnap hat órakor a vincennesi erdő köröndjén.

Ezzel eltűnt.

Rendkívüli érzés vett rajtam erőt. A párbaj gondolata sohasem hatott úgy meg. A fiatalember vonásai, hangja roppant megzavartak. Reszkettem, mintha csak a testvéremet ütöttem volna meg.

Másnap megjelentem a légyotton. A fiatalember megelőzött. Sajátságos előérzet járta át egész valómat. A párbajsegédek megkísérelték a kibékítést, de alig emeltek szót, a fiatalember komolyan kijelentette:

— Az az ur jól tudja, hogy egyikünknek meg kell halni. Remélem, hogy megkímél bennünket a magyarázatoktól... Foglaljunk tehát állást.

Kiállottunk és egyszerre löttünk mind a ketten. Az ellenfelem golyója a szemem előtt süvített el. A mint magamhoz tértem, ellenfeletem a földön elterülve láttam, amint a segédek szorgoskodtak körülötte. Halálos sebet kapott. En is hozzárohantam és kértem, hogy ne átkozzam meg.

— Ne átkozzam meg! — mondotta szaggatott hangon... Hogy hocsáthatnék meg annak, aki nem érve be azzal, hogy megölt engemet, megbecstelenítette a nővéremet!...

Ezzel szeméi lezáródtak örökre.

Ez az eset elsomorította egész életem s a mult emlékének tulajdonítom, a buskomorságot, melyet összes festményeim ki-fejezve láttok.

befolyást gyakorol, mint az önök mestersége.

Minden élő lénynek meg van a vágya — és joga van hozzá — hogy boldog legyen és minél hosszabb ideig legyen boldog. És nem új igazság, hogy a földi boldogság legfőbb feltétele az egészséges, megelégedett és hosszú élet. Valamint az egészséges családapa erős karja és gondolkodása előfeltételei az egész család boldogságának, úgy az egymásra következő generációk egészsége és élettartama alapját képezi az államok és ennélfogva az egész emberiség boldogságának.

Amidőn tehát Önök, uraim, azon fáradoznak, hogy tudományukkal az egyén egészségét veszélyektől megóvják, betegségből kigyógyítsák, munkaképességét helyreállítsák, amidőn egyetlen más hivatással össze nem hasonlítható erőfeszítéseik útján megóvni igyekeznek a lakosság összességét mindattól, ami az egészséget és az életet fenyegeti, — érdemessé válnak nemcsak az egyének elismerésére, hanem joggal megilleti Önöket az egész emberiség hála is.

A legbensőbb hálával azokért az eredményekért, amelyeket Önök eddig is elértek és abban a biztos reményben, hogy a mostani összejövetel is elő fogja mozdítani az orvosi tudomány fejlődését, hogy Önök általában emelni fogják a civilizáció színvonalát, enyhítik az egyének szenvedéseit, erősítik az állam gazdasági alapfeltételeit, — ezekkel az érzelmeikkel kérem a Mindenható dus áldását a kongresszus összes tagjaira és munkálataira és Ö cs. és kir. apostoli kir. Felsége nevében a kongresszust megnyitottnak jelentem ki.

József főherceg után a kormány nevében Apponyi Albert gróf üdvözölte a kongresszust, szintén francia nyelven Fülepp Kálmán főpolgármester a főváros üdvözlését tolmácsolta.

Grósz Emil a kongresszus főtitkára, tette meg ezután titkári jelentését. Utána a különböző nemzetek megköszönték az üdvözlést.

Hódolat a királynak.

A királynak ezt az üdvözlő táviratot küldték:

A tizenhatodik nemzetközi orvoskongresszus, melyet Felséged nevében József főherceg éppen most nyitott meg, legmélyebb tiszteletét és legélénkebb háláját tolmácsolja Felségednek, aki védnöksége alá kegyeskedett venni ezt a gyülekezést.

Müller Kálmán,
Grósz Emil.

A portugál királynak, akinek fővárosában a legutóbbi kongresszust tartották, ezt telegrafálták:

A Budapesten összeült 6 császári és királyi felsége védnöksége alatt álló tizenhatodik nemzetközi kongresszus arra kéri tiszteletteljesen Felségedet, hogy kegyeskedjék elfogadni háláját és hódolatát azért a gyönyörű vendéglátásért, amelyben most három esztendeje Felséged feledhetetlen édesapja a tizenötödik nemzetközi kongresszust részesítette.

Müller Kálmán
Grósz Emil.

Ezután fölolvasták a kongresszust üdvözlő táviratokat, majd megválasztották a kongresszus tiszteletbeli elnökeit.

A munka.

Délután szakelőadások voltak. Kutner R. berlini orvos tanár „Das ärztliche Fortbildungswesen” és dr. Hollender vetített képekkel tartott előadást.

Az orvosi kongresszus ma tartotta érdemleges üléseit. A mai délelőtti folyamán a műgyetem épületében az összes szakosztályok megalakultak és azután hosszasan ülészttek. Délelőtti 10 órákor az esperantisták a tottak gyűlést a Nemzeti Múzeumban.

Déli egy órákor az Egyesült-Államok orvosi a városligeti Washington-szoborhoz mennek és koszorút tesznek le a szobor alapzatára. Délután 3 órákor ismét a szakosztályok ülésztnek. A kongresszus ama tagjai, akik a szakosztályokban nem dolgoznak, megtekintik az Apenta forrást. Délután 5 órákor Raccelli tanár tart előadást a Nemzeti Múzeum „K” épületében a következő tárgyról: Az erőt adó orvosságnak a vizserekbe való fecskenkezéséről. Hat órákor ülés volt a moszkvai díj tárgyában. 6 és fél órákor ülés volt a párisi díj tárgyában. Este 9 órákor Budapest székesfőváros fogadó-estélye zajlott le a Vigadóban.

Színház.

Békés Gyula távozása.

*

A debreceni színháznak október elsőjén kezdődő téli szezonjára erősen kiható, jelentőségteljes eseményről hallunk suttogni néhány nap óta. A szóbeszéd szárnyán az a hír kering, hogy Békés Gyula, a szintársulat kitűnő drámai színésze, a beszélő darabok fő erőssége, aki mesteri játékával annyi élvezetes estét szerzett a debreceni publikumnak, megvált Zilahy Gyula társulatától és októberben már nem is lép föl a debreceni színpadon, amely annyi szép, zajos diadalának volt a taruja.

A hír ezenkívül arról is beszél, hogy Békés Gyula visszavonul a színi pályáról, melyet a kétségtelenül jobban fizető, de kevesebb csillogást árasztó gazdálkodással cserél föl.

Hogy a suttogások és a szóbeszéd alapljáról meggyőződést szerezzünk, kérdést intéztünk Békés Gyulához, hogy a személyével kapcsolatba hozott hírek mennyiben felelnek meg a valóságnak? Békés Gyula hozánk intézett levelében értesülésünknek azt a részét, amely szerint 6 októbertől fogva nem lesz tagja a debreceni szintársulatnak, megerősítette, ellenben alaptalan koholmánynak jelentette ki azt a verziót, mintha a színészetnek bucsut akarna mondani és a reki imputált terveket szintén koholtnak minősítette.

— A színésztől — mondta többek között társulatunk távozó tagja — annál kevésbé van szándékomban megválni, mivel minden ambicióm éppen arra irányul és ez az életem legszebb álma is, hogy e téren minél nagyobb tevékenységet fejtsék ki, sőt legutóbbi elhatározásomnak, a debreceni szintársulat kötelékéből most, a napokban történt megválással is éppen ezt a tervemet akarom és remélem szolgálni. Egy szépséghibát is óhajtok ezzel elkerülni; nevezetesen azt, hogy a jövőben egyik vagy másik színházért való pályázatok eseteiben ellenlábasa legyek annak a férfinak, akinek ugyanakkor fizetést húzó alkalmazottja is vagyok.

Tanulmányaimat a külföldön folytatni akarom és hogy ezt a szándékomat minél hatékonyabban és minél eredményesebben valósíthassam meg, természetesen nem működhetem ezalatt az idő alatt egyszersmind a színpadon is. Amint már a közelmúlt hónapokban is tettem, legközelebb ismét külföldre megyek, hogy az ottani nagyobb városokban fejlesszem és gyarapítsam a színművészetet, de különösen a színházi adminis-

tráció terén eddig szerzett ismereteimet és tapasztalataimat s hogy a modern igényeknek minden tekintetben megfelelő színházi vezetést a lehető legtökéletesebb módon elsajátítsam.

Ezt a törekvésemet teljesen méltányolta az én kedves Zsül cimborám, hosszú időn át igazgatóm. Zilahy — mint ezt a velem szemben hosszú időn át tanusított baráti érzelmei folytán előre is hittem — habár hosszabb tárgyalások után, mégis engedett kéresemnek, hogy a még csak két év múlva lejáró szerződésemet felbontsuk.

Mint látni méltóztatnak, mostani szerződés felbontása éppen nem a színpadtól való visszavonulást jelenti, hanem ellenkezőleg: éppen a színészet terén a jövőben kifejtendő munkásságom intenzívítását van hivatva biztosítani ez a tervezett távollétem. Hogy azoknak is igazuk legyen egy kicsit, akik engem az eke szarvához deportálnak, azt is szívesen közlöm, közben közben igenis szívesen foglalkozom majd gazdálkodással is, ami — bármilyen különösen hangozzék is egy színész-ember szájából — bizonyos nagy gyönyörűségére szolgál az én lelkemnek. Végére, talán nem is olyan nagy bűn ez: ha Ráthonyi Akosnak, a főváros publikuma által annyira becézett Danilo grófnak erényül tudták be, talán nekem is megfogják bocsátani, ha már egyszer módomban van.

*

A legérzékenyebben mindenesetre a debreceni közönséget fogja érinteni ez a hír. Békés Gyulának, a színház terén — úgy szólván fogalom volt a neve. Számátalan darabnak, izzó, ragyogó sikere az 6 nevéhez fűződik s egy-egy alakítása után úgy távozott el a közönség a színházból, hogy Békés Gyulát, va'ami új művészi oldalról újból fölfedezték. Az 6 művészi egyéniségével versenyt tartott az a Békés Gyula, aki a debreceni előkelő társaságokban, szeretetreméltóságával, korrekt gavallérságával mindenkor örömmel látott közör volt. A közönség azonban mindenesetre tiltakozni fog az ellen, hogy mi Békés Gyulát, mint színészt elpartáljuk, amikor a közönségnek csak egy válasza van — a viszont-látásra.

Debreczen felirata Apponyihoz.

Mellőzték a város jogait.

Sérelem a tanítói kinevezéseknél.

Iskolai ügyekben, most a tanév elején, két igen érdekes lefolyású ülést tartott az iskolaszék két bizottsága. A városi bizottság tartott délelőtti ülésen a tanyai elemi iskolák gondnoksága intézte el ügyeit s hozott egy igen érdekes ügyből kifolyólag határozatot. A gondnokság ugyanis úgy vélekedett, hogy miután a közoktatásügyi miniszterium a két tanítói kinevezést a város megkérdése nélkül intézte, fölírni a miniszterhez, hogy a jövőben jobban respektálják a város jogait. A két ülésről szóló tudósításunk különben a következő:

Fölírni a miniszterhez.

A tanyai elemi iskolák gondnoksága Kovács József polgármester elnöke alatt

Megérkeztek iskolásfiúk és leánykák részére Czipők.

Férfi, női, és gyermek czipők óriási választékban, valamint kalapok, sapkák és divatáru cikkek a legjobb minőségben bámulatos olcsó árban Révész Zsigmondnál Városi-bérlház. szerezhetők be

tartott ülést tegnap délelőtt nem éppen valami nagy érdeklődés mellett. Jelen voltak Somogyi Pál, Roncsik Lajos, Kenyeres Elek, Kocz Ákos, Dávid Mihály. A gondnokság tudomásul vette, hogy a kultuszminiszter két tanítót nevezett ki a tanyai iskolákhoz. A kinevezések azonban sértik Debreczen város jogait. Az állammal kötött szerződés szerint Debreczen városának beleszólási joga van a kinevezések ügyéhez. A miniszternek az iskola gondnokságától véleményt kell kérni a kinevezendő tanítók felől s ezt szonban legutóbb elmulasztották.

A gondnokság tudomásul vette ugyan a kinevezés megtörténtét, de egyszersmind felír a miniszterhez, hogy a jövőben a város szerződésileg biztosított jogait respektilja.

Ezután az elemi iskolák jövő évi költségvetésével foglalkoztak. Dávid Mihály gondnok bejelentette, hogy a rendes időben felterjesztett költségvetést a kultuszminisztérium még nem intézte el. A napokban Budapestre járt a dologban s a minisztériumban azt a felvilágosítást kapta, hogy az iratokat visszaküldték régen. Utóbb aztán kiderült, hogy még csak tárgyalás alá sem vették a költségvetést a minisztériumban.

A gondnokság megállapította ezután, hogy az idei tanévet szeptember 15-én kezdik és 1910 június 15-éig tart. Néhány apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Tanítóválasztások.

Az iparos tanonciskola felügyelő bizottsága Aozól Géza főmérnök elnöke alatt tartotta ülését. Jelen voltak Dóczy Gedeon, Sinka Sándor, Roncsik Lajos, Biczó Gyula, Csurka István, Dávidházi Kálmán, dr. Scheibner Alajos, Fazekas Sándor, Szántó Győző, ifj. Schwarcz Vilmos, Horváth János, Kiss György, Stegmüller Arpad és Tóth Kálmán.

Az ülés megnyitása után Aczél Géza elnök előterjesztette, hogy az ipariskolánál két állás üresedett meg. Az egyik néhai Vántsa György, a másik a Debreczenből el-távozott Pogány Armin állása, amelyeket választás útján töltenek be. Vántsa György helyére egyhangulag Csurka István tanítót választották meg. A rajztanári állásra pályáztak Gyenes Kálmán, Bacsó Pál és Dóczy Béla okleveles mérnökök.

Elnök a választást elrendelte s a szavazás berekesztése után kitűnt, hogy a legtöbb szavazatot Gyenes Kálmán kapta, aki állását már szeptemberben megkezdő tanévben megkezdí. A választás után az ülés véget ért.

Zeppelin Berlinben.

Bleriot repülőgépe elégett.

A levegő birodalmának eseményei.

A Zeppelin III. német birodalmi léghajó a tegnapi délelőtti balsikert kikorrigálta és vasárnap délelőtt fél 1 órakor Berlinbe érkezett. Az ősz grófot a német császári pár és a császári ház tagjaival élén sok ezer főre menő közönség fogadta. Zeppelin ünneplésében, amely szinte határtalan volt, előljárt Vilmos német császár, aki uralkodót megillető pompával fogadta a nagy német léghajót. Zeppelin sikerével egyidejűleg a repülőgépek hősről, Bleriotról balhírek érkeztek. Bleriot repülőgépe ugyanis teljesen elpusztult, maga Bleriot pedig égési sérüléseket szenvedett.

Zeppelin útja.

Bitterfeld, augusztus 29. Zeppelin III. ma reggel fél 8 órakor innen Berlin irányában elrepült.

Lábizzadás, Kézizzadás, és Hónalyizzadás

ellen legjobban a Molnár-féle SUDORAN. Amerikai recept szerint készült leghatásosabb izzadás elleni szer. Teljesen ártalmatlan. Hatása nem abban nyilvánul, hogy — mint az eddig ismeretes izzadás elleni szereknél a porusokat eldugítja vagy összehuzza, — hanem az epidermisen át beszivódván az okot gyógyítja meg, hogy az okozat magától elmaradjon. Bekenés után az izzadás és az esetleges penetráns szag azonnal elmúlik. Ara 1 kor. 20 fill.

Kapható Debreczenben; Mihalovits Jenő, Mauthner, Murakózy és Radákovits gyógyszerárakban, valamint 1 K 30 fill. előzetes be-küldésével Molnár János gyógyszerésznél Szombathelyen.

Wittenberg, augusztus 29. (Hivatalos jelentés.) A Zeppelin III. ma reggel 8 óra 40 perckor Wittenberg felett volt látható.

Grosslichterfeld, augusztus 29. A Zeppelin III. léghajót e pillanatban vették észre, amint Potsdam felől közeledik.

Megérkezés Berlinbe.

Berlin, augusztus 29. Pontban fél egy órakor érkezett a Zeppelin III. a tempelhofi mezőre. A léghajó többszöri lehajlással hódolt a császár előtt és azután harangzugas és százezrekre menő nézők üdvözlései között a tempelhofi mezőre Berlin utcái és házai fölött nagy ivben a Kreuzberg fölé szállt, ahonnan ismét visszatért a tempelhofi mezőre és itt a császár előtt több evulúciót hajtott végre. Az időjárás pompás.

Tegel, augusztus 29. Délután 1 óra 40 perckor megjelent a Zeppelin III. birodalmi léghajó a gyakorló tér keleti oldalán, nagy ivben észak felé fordult és azután a kikötési hely felé igyekezett. Az első gondolá 1 óra 51 perckor érte a földet és míg a német császár Zeppelin grófot üdvözölte, a zenekar a Deutschland, Deutschland über alles kezdetű dalra zendített.

Tegel, augusztus 29. A Zeppelin III. léghajó e pillanatban szerencsésen leszállt.

A császár és Zeppelin.

Berlin, augusztus 29. Több mint egy negyed órán át végezte a Zeppelin III. a tempelhofi mező felett 150—200 méter magasságban hatalmas körmozgásait. Amidőn a léghajó első részét katonák hajó kötelekkel erősen tartották, a léghajóban levők kiszálltak. Vilmos császár üdvözölte Zeppelin grófot, miközben a zenekar a Deutschland, Deutschland über Alles dalt játszotta. Ezután a császárné és a császári ház többi tagjai szívélyesen üdvözölték Zeppelin grófot. Reicke polgármester beszédet mondott, amelyben Zeppelin grófot mint a nép hőst és kedvencét ünneplte. Végül Vilmos császár háromszoros hoc ot mondott Zeppelinre a császár és Zeppelin gróf ezután automobilon a kastélyba mentek.

Berlin, augusztus 29. A császári pár által adott reggelin Zeppelin gróf, továbbá Colsmann igazgató, Dürr főmérnök vettek részt. A császár minden vendéggel koccintott és a reggeli után Zeppelin gróffal ismételtelen megjelent a nyitott ablaknál. A Lustgartenben összegyűlt embertömeg viharos hurrákiáltásokban tört ki.

Bleriot katasztrófája.

Betheny, augusztus 29. Bleriot ma délelőtt 11 órakor programmon kívül felszállt, megsebesült, úgy, hogy automobilon kellett a tribünig szállítani. Hírlik, hogy a balesetet a motor robbanása okozta és hogy a repülőgép meggyuladt.

Betheny, augusztus 29. Bleriot könnyebb égési sebeket szenvedett bal kezén és arcában. Szemei sértetlenek maradtak. Breguet készülékével a földre zuhant és arcában könnyen megsérült. Készüléke teljesen összetört.

Betheny, augusztus 29. Bleriot repülőgépe teljesen elégett.

A léghajóverseny.

Betheny, augusztus 28. A sebességverseny díját Curtiss amerikai léghajós nyerte meg. Harminc kilométernyi utat 20 perc és 40 egyötöd másodperc alatt tett meg.

Betheny, augusztus 30. A gépépítők díjért lefolyt versenyben első lett Bunarwarilla, aki 2 óra 10 perc 18 másodperc alatt 80 kilométert, második Rougier, aki 1 óra 22 perc alatt 50 kilométert tett meg. A leggyorsabban megtett ut első díját Bleriot nyerte 7 perc 4 45 másodperc alatt, az utasokkal való felszállás versenyében Farman

első, Lefèvre második lett. Az elért legmagasabb sebességért lefolyt versenyben Latham (155 méter) első, Farman (110 méter) második, Paulban (90 méter) harmadik, Rougier (55 méter) negyedik.

A Matin jutalma.

Páris, augusztus 29. A Matin 100.000 franknyi jutalmat tűz ki 1910. augusztus elsőjén megkezdendő léghajóversenyre, amelyben Páris—Dijon—Belfort—Lille—Páris körutat kell aeroplának részletekben megtenni. Szakértőkből alakított bizottság már előkészíti a versenyt.

TANÜGY.

A nőipariskolában szeptember hó 1-én veszi kezdetét a beiratkozás és tart 2., 3 és 4 én naponként délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig. Jelentkezhetnek tandíjelengedésért és olyan növendékek, akik a hat elemi osztályt jó sikerrel végezték és szegénységüket igazolni tudják. Az igazgatóság.

A pokolgép Budapestén.

Junga a székesfehérvári börtönben

Jungáné nyilatkozik a férjéről.

A országos szenzációt keltett kassai pokolgép-ügy mind nagyobb hullámokat vet. Ma már olyan hangok vegyülnek a rejtélyes esethez, amiből minden kétséget kizáró módon arra lehet következtetni, hogy a szinte páratlanul álló mérő-ylet háttérében igen kényes motívumok vannak. Junga Sebő a legekzaltaltabb lelki állapotban már a székesfehérvári katonai börtönben várja kihallgatását. A századosnak kétségbeesett hitvese a legnagyobb szeretet hangján beszél a férjéről s az egész ügyből kifolyólag az az impressziója, hogy férje nagyfokú idegességében követett el valamit. Halasi Károlyné, aki két hét óta elváltan él a férjétől, azonban egészen másként nyilatkozik az esetről s egy fővárosi hírlapíró előtt igen érdekes és pikáns színezetű kijelentéseket tett. A kassai pokolgép-ügynek mai eseményéről különben az alábbi érdekes jelentéseket kapjuk.

A pokolgép Budapestén.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Ma érkezett meg a budapesti főkapitánysághoz a kassai pokolgép, amelyet még a katonai hatóság állított össze széjjel hullott darabjaiból. A főkapitányságról a pokolgépet azonnal a budapesti katonai hatósághoz szállították.

Junga Sebő a fogházban.

Székesfehérvárról táviratozzák: Ma délután érkezett meg a székesfehérvári állomásra Junga Sebő, a letartóztatott százados az alezredes és a hadnagy kíséretében. Egy bérkocsin azonnal a székesfehérvári kerületi fogházhoz hajtottak, ahol már várták őket. Az alezredes és a hadnagy visszautazott Nagykanizsára, Jungát pedig azonnal bekísérték cellájába. A százados rendkívül izgatott magaviseletet tanusít. Megvan törve és beteg. Délután orvost kért, mert nagyfokú idegrohamról panaszkodott. Az ezredorvos csillapító szert írt a századosnak. Őrizetere két embert rendeltek ki, mert tartanak attól, hogy Junga Sebő öngyilkosságot fog elkövetni. A századosot még nem hallgatták ki, csupán általános kérdéseket intéztek hozzája.

A további vizsgálatot egyébként a székesfehérvári hadbíróóság vezeti.

Halasy Károlyné az esetről.

Halasy Károlyné, aki két hét óta elváltan él férjétől ma egy fővárosi hírlapíró előtt igen érdekes nyilatkozatot tett.

— Férjem Halasy Károly — ugymond — mostoha testvére Junga Sebőnek, «kit mindenki pártatlan finom gavallérnak ismert. Igen képzett jószívű katona volt. Kétségtelen dolognak tartom, folytatta, hogy Junga feltételezéséből követte el a tettét. En jól ismerem azt az intim históriát, amely a Junga Mátyássy-ügynek háttérében van. De jól tudta ezt férjem Halasy Károly is éppen ezért meg nem bocsájthatom neki, ismervén a körülményeket és az egész ügyet megetté följelentését és kiadta Junga Sebőt.

Jungáné a férjéről.

Nagykanizsáról táviratozzák: Egy újságíró meglátogatta ma a letartóztatott Junga százados nejét, hogy tőle a merénylet ügyében bizonyos felvilágosításokat kérjen. Jungánét a katasztrófa nagyon megviselte. Szívesen nyilatkozik, — mondta — mert a lapok sok téves hírt és kombinációt közöltek. Nem igaz, hogy férjének Mátyássy Hadbíróval differenciája lett volna Mindvégig a legjobb barátságban voltak és így férjének semmi oka nem volt a merénylet elkövetésére. Sajnos — mondta — kétségtelennek tartom, hogy férjem elméje elborult.

Hónapok óta égő tünetek mutatkoztak rajta, nem evett semmit, nem aludt, egész éjjel föl- és alájárt a szobában, úgy, hogy mi már régen feltűnt valamilyen bekövetkező katasztrófától. Férjem állandó ingerültsége miatt egy cseléd sem maradt meg nálunk hosszabb ideig. Ha józan lett volna és lett volna valami baja Mátyássyval azt bizonyára párbajjal intézte volna el. Hiszen már eddig is hat súlyos föltételű párbaja volt. Valami rémkép üldözhetette és ez indította a merénylet elkövetésére.

Jelen volt a beszélgetés alkalmával Jungáné anyja, Schwessgut a admirális özvegye is, aki hasonló értelemben nyilatkozott. Azt mondta, hogy Junga jólelkű ember volt, ki folyón a családjának élt, soha nem ment kávéházba sem felesége nélkül. A följelentő Halasiék ellen mindketten nagyon kikeltek. Azt hiszik, hogy tisztán rosszkülségből tették meg a feljelentést. Jungáné gyermekeivel Grácba utazik és ott fogja bevárni az ítéletet.

SPORT.

Debreceni atléták győzelme Sárospatakon.

A Debreceni Tornaegyesület két kiváló atlétájának győzelmeiről kapunk újra értesítést.

Sárospatakon vasárnap tartotta az ottani akadémiai atlétikai club országos atlétikai viadalát. A D. T. színeit Mudin Imre az egyesület és az ország legkiválóbb atlétája s Dávid Miklós sokat ígérő sprinter s magasugró képviselték. Mudin a klasszikus számokban, nevezetesen a súlydobásban, discosvetésben s a svédgerelyvetésben ért el kiváló eredményeket, mindhárom számot biztosan nyerve.

A súlydobásban 12 m. 72 cm-es dobásával lett első, a discosdobásban 40 m. 72 cm-es dobásával, mely continentalis viszonylatokat tekintve is elsőrangú — a sportágban fölénye annyira nyilvánvaló, hogy Antal Pál, a magyar discos bajnok nem állott starthoz, biztos leveretése tudatában, — a svédgerelyvetésben pedig szintén respectabilis eredménnyel — 49 m. 10

centiméterrel küzdötte fel magát Mudin az első helyre. Dávid Miklós a magasugrás versenyt imponáló fölényrel nyerte Jankovich Sebő (Magyar Athletikai Club tagjai Budapest.) ellen, 165 cm-rt ugorván.

Hogy Jankovich veresége nem lett nagyobb az csak a szövetségi képviselő, Nemes Dezső, (M. A. C.) azon sportszerűtlen intézkedésének tudható be, hogy Dávidot nem engedték a 165 centiméteren felül ugrani, azzal indokolván meg a bölcös intézkedést, hogy ugyanis megnyerte már versenyt.

A verseny rendezése türethető volt, tekintve Nemes Dezsőnek, mint szövetségi képviselőnek működésétől. Róla egyelőre meglehet állapítani ezt, hogy még nem elég szakavatott sportember ahhoz, hogy a M. A. Sz. — jöllehet vidéken is — képviselje.

Az ő határozatlansága és ide-oda való kapkodása eredményezte azt a sport abszurdumot is, hogy a 100 yardos síkfutásban elsőnek beérkezett és miut ilyet már kihirdetett David Miklóst a verseny végeztével újabb küzdelemre utalták. Mikor is az előzőleg a magasugrásban már kifáradt fiatal atléta centiméterekkel a második helyre szorult.

A nyiregyházaiktól — kik a versenyre számát indokolatlanul megóvták s erőszakos viselkedéssel presszionálták a zsűrit — valóban nem várhatta a D. T. E. ezt a sportszerűtlen viselkedést, annál kevésbé, mert a Ny T. V. E. a D. T.-nek köszönheti újrabeállítását, amit haláltánság, még rutabb jelét adták e viselkedésekkel.

A sárospatakiak igaz vendégszeretettel fogadták a debrecenieket. A scratch számok mindenyikére gyönyörű tiszteletdíjak voltak kitűzve, 2 helyezettek pedig művészi kivitelű aranykezes ezüst plaketteket nyertek.

A tegnap este hazaérkezett győztes atlétákat clubtársaik várták a vonatnál s meleg ölésekben részesítették őket.

A türelmetlen cigány.

Nem maradt meg a kórházban.

Hosszu volt az operációs idő.

A cigány a szabad élet embere. Egy helyen, még a tanyán sem érzi jól magát és nomád vére örökös kóborlásra sarkalja. A régy fal között sehogysem tud meglenni a cigány, annál kevésbé egy olyan helyen, mint például a kórház. A cigányt talán csak halálos betegen lehetne kórházba szállítani, mert az semmiesetre nem neki való szállás, ahol örökösen az ágyban kell maradni s holmi keserű orvosságokat szedni.

Balogh Miklós hajduböszörményi üstfoltzó cigánynak jutott ki az a kellemetlen megtisztelés, hogy ő olyan tiszta, fehérágyas helyre kerüljön, mint a debreczeni közkórház. Egy barátjával néhány nappal ezelőtt szóváltása volt a cigánynak, aki méltó válasza helyett egy ólomgolyót küldött a barna fiatal ember bokaikjába.

A golyó azonban ugylátszik kellemetlenkedett a cigány testében, mert Balogh Miklós hosszas tusakodás után végre rászánta magát arra, hogy bejön Debreczenbe s vala mit „eligazít a karjával”. Tegnap be is állított a debreczeni közkórházba, ahol elmondta, hogy ha már idejött, hát szeretné, ha az orvos urak egyszeribe kivennék azt a golyót a karjából. Persze sokat mulattak ezen s tudomására adták a cigánynak, hogy az nem megy olyan „egyszeribe”, mert az operáció s ahöz legalább két hét kell.

Ettől aztan szörnyen megijedt a cigány. Hogy ő két hétig fekdjön a kórházban? Ilyet ő nem bír ki. Meg is mondta kereken,

hogy ha még az ágyugolyó volna a karjában, akkor sem marad ő itt, ha azt a kis „operációt” nem tudják az orvos urak hamarosan megcsinálni neki.

Nem is maradt egy percig sem a kórházba, hanem ment haza Hajduböszörménybe, á lapota azonban most nagyon súlyos, mert a cigánynak sebláza van s alighanem — akaratán kívül — még be fog kerülni a kórházba.

HIREK

— **A király Tírolban.** Innsbruckból táviratozzák: A király vasárnap délelőtt a sorfalatt álló óriási embertömeg lelkes ovációi közben az Isl-hegyhez hajtott, ahol az 1908. évi hőstettek emlékünnepe tartották meg. A nagymise után a királyhoz Kathrein dr. tartományi elnök beszédet intézett, melyben német és olasz nyelven Tírol tartomány nevében megújította a Habsburg-házzal kötött szövetséget, változhatlan hűséget és elatvalói hódolatot esküdött és hoch- és evoiva-kiáltásokkal fejezte be beszédét. Ő felsége azt válaszolta, hogy hálás szívvel emlékezik mindazokra, akik 100 évvel ezelőtt életüket, vagyonukat és véréket áldozták császárukért.

— **A virillsek névjegyzéke közszemlén.** Debreczen város törvényhatósági bizottságának legtöbb adót fizető tagjainak névsorát szeptember hó elsejétől nyolc napig közszemlére tették ki a város főjegyzői hivatalában s az a hivatalos órák alatt (8—1-ig) megtekinthetők. Az igazoló választmány felhívja mindazokat, akik a névsor ellen felszólalni kívánnak, hogy észrevételeiket, felszólalásaikat az igazoló választmány szeptember 9 és 10 iki ülésin tegyék meg szóban vagy írásban, mert a későbbi felszólalásokat nem veszik figyelembe.

— **Új anyakönyvvezető helyettes.** A debreceni anyakönyvi hivatalnál hetek óta megüresedett Lösch István lemondásával a helyettes anyakönyvvezető állás. A belügyminiszter Lösch István helyét Muraközy Aladárral töltötte be. Muraközy kinevezéséről tegnap értesítette Andrássy belügyminiszter a polgármestert. Az új helyettes anyakönyvvezető házasságkötéseknél való közreműködéssel is fel van hatalmazva.

— **Szabó Kálmán arcképe.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara megfestette elnöki terme számára néhai elnökének, szepemlékű Szabó Kálmán volt országgyűlési képviselőnek arcképét. A kitűnően sikerült képet, melyet Kovacs János festett, vasárnap helyezték el az érdemes elődök arcképcsarnokában.

— **Ülések a kamaránál.** A közlegő szeptember hónap megnyitja a debreceni kereskedelmi és iparkamara üléstermeinek ajtóit. Az őszi ciklus első közgyűlése szeptember 9-én lesz s ezt megelőzőleg csütörtökön, szeptember 2-án délben elnöki tanácsülés lesz a kamaránál.

— **Szabadságon.** Király Gyula tanácsnok négy heti szabadságidejét ma kezdi meg.

— **Felajánlott ház.** Jósza Antal debreceni lakos Oze led-u 16. szám alatt levő házastelkét megvételre ajánlotta a városnak. A telek utcaszélesítésre alkalmas. A tanács a ház felbecslése miatt a beadványt kiadta a főmérnöki hivatalnak.

— **Delané és Carmellini Debreczenben.** Carmellini, az a boszorkányos haju bűvész, aki bámulatos produkcióit már többször, nagy sikerrel mutatta be a debreceni közönségnek, most Delané francia bűvész-mesterrel társult és újból lejött Debreczenbe, hogy csodás mutatványait újból bemutathassa.

A „Debreczeni Vasöntöde és Géplakatosság”

közszégi, gazdasági- és háztartási kutszivattyukból; cséplési-, raktári-, udvari-, kertí vizlecskendőköl; vasvázú korlápadok- és díszes veranda butorokból. Kiváló szőlőmalmok- és erőfejlesztésben felülmúlhatatlan borsajtóból állanak a Péterfia utca 73 szám alatti raktárhely megszüntetése miatt

LESZÁLLITOTT ÁRAKON ÁRUSITJA.

Halálozás. A legmélyebb fájdalom érzetével tudatjuk a felejthetetlen jó testvérek, áldott emlékü nagynéninek és rokonnak németujfalui Simonffy Viktóriának folyó hó 29-én déli 12 órakor, hosszas kínos szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hűlt tetemei folyó hó 31-én délután 5 órakor fognak, a református egyház szeriartása szerint a Péterfia-utca 18-ik számú gyászháznál tartandó rövid után, a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Mely végtiszességtételle rokonainkat, barátainkat és jó ismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen, 1909. augusztus hó 29-én. Áldás és béke lengjen drága porai felett! Testvérei: özv. dr. Pally Miklósné, szül. németujfalui Simonffy Sarolta; németujfalui Simonffy Antal; németujfalui Simonffy Miklós; németujfalui Simonffy István. Valamint számos rokon nevében is. Unokahugai: Pally Ilona férjével Rutter Emmill, gyermekei: Sarolta, férjével dr. Hutiray Józseffel; Ilona, férjével Tóth Gergelelyel, leányuk: Lenke, ifj. németujfalui Simonffy Miklós, Pally Gizella férjével Des-Combes Henrikkel, gyermekei: Henrik, Gizella, Emil, Judit, Margit és László, németujfalui Simonffy Irénke. Unokaöccsei: Dr. Pally Béla nejjével Jablonczay Ilonával, gyermekei: Ilonka, Béla és Kató. A temetést Gebauer Károly temetkezési intézete rendezi.

Utolsó előadás az Arany Bika Mulatóban. A pompás sikerű nyári szezon a mai előadással fejezi be az Arany Bika Mulató. Akik nem láthatták a Mulató utolsó szenzációs műsorát, használják fel ez egyetlen estét és nézzék meg azt a kitűnő művészcsoportot, mely nagy derűtlenség közepette nyújtja javát mindannak, amit megnevetni nemcsak érdemes, hanem amit megnevetni muszáj is. Mint utolsó kritikánkat leszögezhetjük: Nívó és izlés tekintetében oly nagyot és szépet produkált egész nyáron át a Mulató, hogy szebbet és jobbat kívenni már nem lehet.

A homokkerti Otthon részvényei. A homokkerti református olvasó egyesület „Otthon” részvényeinek július 25-én rendezett sorsolása alkalmával a következő számú részvénytulajdonosok sorsoltatnak ki: 540 160 918 764 404 282 998 426 642 403 691 398 87 548 693 146 747 703 749 537 698 687 897 28 628 605 506 189 25 826 450 364 742 584 672 131 383 926 684 720, összesen 40 darab. Az augusztus 14-én tartott választmányi ülés határozata folytán a választmány ezúton is felhívja a tulajdonosokat, hogy sorsjegyeiket szeptember 1-től a pénztárnoknál 5-5 koronájával beválthatják.

Az összes fiú és leány iskolákban használandó tankönyvek féláron kaphatók a Harmathy antikváriumban fűvészkert u. 14. Saját érdeke megkívánja minden kintit, hogy tankönyveit a fenti cégnél szerezzék be!

Tankönyvek legolcsóbban legjobban Antalfynál köthetnek a városházával szemben.

Fényképezési készülékek és kellékek kaphatók legolcsóbb árban Thaisz Arthur papírkereskedésében.

Naponta friss prágai sonka felvágottak Balassa M. fűszer és csemmege üzletében Piacz- és Szent Anna sarok,

Fertőtelenített ócska tankönyveket hozott forgalomba ez évben Aczél Henrik helybeli könyvkereskedő, aki az összes iskolákban előírt ócska tankönyveket a városi t. főorvos utasítása szerint fertőtlenítette, miáltal a tanuló egészségére megvédenve a fertőző bacilusoktól. Ezen az egész országban páratlan és üdvös újítást ajánljuk a t. szülők és növendékek figyelmébe. Tankönyvek már most féláron kaphatók.

Elveszett szombat este a Darabos utca 88. sz. menve a Timonfy utca 19-ig egy kulcs karikán levő 2 Wertheim kulcs és egy magános kulcs kérést a megtaláló a mennyiben rá értékkel nem bír Darabos 5. sz. alatt átadni hol illő jutalomra részestül.

Jelzalogos tartozásokat illetégmentesen legolcsóbb kamatu kölcsönre, csekély egy százalékkért, szakkerületi konvertál át Rác Béla volt pénztári hivatalnoknak. Bankirodája Debreczen, Csapó u. 12.

Szülők figyelmébe. Iskolatáskák 50 fillér, könyvhordók 80 fillér, könyvszíjak 40 fillér, notesz-könyvek 10 fillér, munkakönyvek 30 fillér, murkadobozok 80 fillér, tornasapkák 70 fillér, posztó kalapok 1 60 fillér, patent harisnyák 40 fillértől és feljebb óriási választékban Fisch Testvérek cégnél a Hungáriával szemben kaphatók.

Kugler Gerbeaud cukorkák főraktára Kontak Gézánál.

Családi dráma, kínos házi jelenetek elejét veszi, ha lakásában a villamos csengő, villamos világítást Földvárival rendeztetni be Kossuth u. 1. Telefon 168,

Antalfy József könyvkereskedésében az összes iskolákban használandó tankönyvek beszeresethetők. Használt tankönyvek féláron.

A Debreczeni Zenedébe való beiratkozás szeptember hó 6-án kezdődik. A A tandíj olcsóbb bármelyik zeneiskola, vagy magántanító tandíjánál s tetszés szerinti részletekben fizethető. Kezdő növendékek hetenként 3 órát, a többiek 3 gyakorlati s 1 elméleti órát kapnak. Bővebb felvilágosítás nyerhető a zenede helyiségében szeptember 6-tól 12-ig délelőtt 11 órától 1 óráig. Az igazgatóság.

Iskola táskák, könyvszíjak, tartók olcsón kaphatók a Párisi nagy bazárban a Dégenfeld téren.

A Royal kávéházban ma és a következő napokon Pongrácz Lajos és Oláh Rudi, az elhunyt Rudolf trónörökös volt udvari zenésze teljes zenekarával hangversenyez.

Törvénykezés.

Tárgyalások a debreceni kir. törvényszéken. A debreceni kir. törvényszéken augusztus hó 30-tól szeptember 13-ig az alábbi ügyek kerültek tárgyalás alá. Szálkai Gyula s társai ellen lopásért. Végh Imre ellen sikkasztásért. Tegza János ellen, pénzhamisításért. Szeptember 6-án, hétfőn az esküdtszéki főtárgyalások kezdődnek meg. Arany István ellen, szándékos emberöléssel párosult rablás büntetéseért. Szeptember 9-én csütörtökön. Rostás Dániel s társa ellen, rablásért. Esküdtszék. Szeptember 11-én, szombaton. Kigyós Lajos ellen, szándékos emberölés büntetésének kísérletéért.

Közgazdaság.

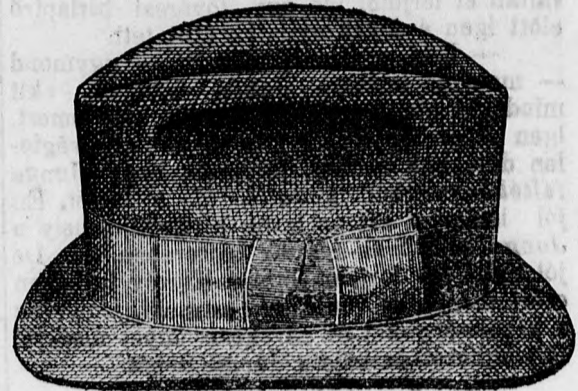
Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1909. aug. 30.

Készáru 5-10 magasabb.

1909. októberi buza	13.38	13.39
májusi buza	—	—
1910. áprilisi buza	13.51	13.52
májusi rozs	—	—
1909. októberi rozs	9.45	9.46
áprilisi rozs	—	—
1909. októberi zab	7.29	7.30
májusi zab	—	—
áprilisi zab	—	—
1910. májusi tengeri	7.13	7.14
—	—	—
1909. szeptemberi tengeri	7.53	7.54
augusztusi tengeri	—	—

KALAP

különlegességek

4 koronától 10 kor-ig

Lengyelnél

Piacz-utca 43.

A tanuló ifjúság figyelmébe!

legolcsóbban jótállás mellett

Legjobb szerkezetű megfizethető pontos órák

Löfkovits Arthur és Trsa
cégnél Piac-utca 38.

VIGYÁZAT!

Megyek már egy pár czipőt veszek
Klein Ferenczné

u. v. Eifenbein Adolfnál
Simonffy-u. Bérház.

mert igazán mondhatom

sehol olyan jó és olcsó

czipőt nem kapni, mint nála.

Saját készítmény. Elnyúlhatatlan.

Olcsóbb mint bárhol.

Uj! Uj! Uj! üveg és porcze-
lán tizlet nyit Glück József

cég alatt Debreczen, Piacz-u 6
a nagytemplommal szemben.
Szigoruan szabott árak

Bőrkereskedés.
 Pestről áthelyezve.
 A cipész és csizmadia mester urak figyelmébe, **Csapó-utca 39. szám alatt** a Rákóczy-utcával szemben **új bőrkereskedést** **cipő-felsőrésszel** készíttetéssel egybekötve nyitottam.
 Nagy választék mindenféle bőrökben talpakban, cipőszkellékekben, valamint saját készítményű felsőrészekben.
 Mérték szeriát rendelt felsőrészekre nagy gondot fordítok.
 Szolid és pontos kiszolgálás biztosítva Kiváló tisztelettel
SEBESTYÉN LAJOS
 bőrkereskedő.

Villamosvilágítást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását. évi jokban tartását egy helyben, mint vidéken a legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközökkel

Földvári L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat.

Osillátorok, irlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Rák áron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

Szakkep ott irodai munkaerőket: mérlegképes könyvvezetőket, gyorsírókat, győgyörű írású levelezőket, kiváló számolókat lelkiismeretesen kiképez, előkelő cözégeknek ajánl:

Zalai Márk tanár

3 havi könyviteli szaktanfolyama felnőttek számára. Kezdeté szept. 3

Beiratás naponta 10-12-ig (József kir. herceg-utca 42. sz. udvarkerti lakás).

Tandij 60 korona.

Központi vásárcsarnok

létesül a piac kellő közepén, a Degenfeld tér 8. sz. (vptl Kispipa ház) és a Csapó utca 11. sz. összekapcsolt átjáró házakban 300 négyszög méter területű hat csarnokban, olyképen, hogy ott ur és paraszt a mire szüksége van, meglelhesse, felkéretnek tehát az érdekelt kereskedők és iparosok, hogz eme szenzaciós vásárcsarnokban részt vegyenek. Jelentkezni lehet Csapó-utca 11. szám alatt Süme ghynél. Az aruló helyek nagy része havonként és négyszög méterenként 2 koronáért hapható, vagyis naponta 3 és fél kr.-ba esik egy hely és azonnal átvehető

Új fűszerüzlet
 Piac és Szt. Anna sarok
Balassa M.

1196/1909. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 2669/4.—1909]számu végzése folytán közirre ítétek, miszerint Schvarcz Fülöp részére debreczeni lakosoktól 600 kor. — f. tőke, ennek 1905. évi márcz hó 25 napjától számítanó 6% kamatai és az eddig összesen 67 kor. 76 fill. perköltség erejéig 1905. év április hó 28-án bíróság lefoglalt és 686 K. — fillére becsült butorokból álló ingóságok **1909. szeptember hó 1-én délután 4 óra- kor** kezdetét veendő és Simonffy-utca 42. szám a'att megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajthatók javára elrendeltetik.

Debreczen, 1909. évi július hó 30.

Oláh Géza bírói kiküldött

Legbiztosabb szépitőszor a

Fáy-féle Arc-Crém

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkitünőbb szer szeplő májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztá- talanságai ellen. Egy tégely 1 kor, hozzá való „Fáy” szapan 1 korona.

Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszaru” gyógyszerár. Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

Hajdusági bajuszpedró

Kitüntette a bécsi, párisi és londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel

Hajdusági Bajuszpedró.

Elismert legjobb külön- legesség a bajusz ad- vesztésére és ápolására, mely meg nem nyasodó asirmentes növényi bal- számos anyagokból ké- szül.

Hatása gyors és biztos. Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 2 doboz küldésik 1 koroná- 10 fillér becsúttalve megérve.

Védjegy.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.

„Arany egyszaru” gyógyszerár

Telefon 496.

Telefon 496.

Az iskolaév kezdetére ajánlunk

leány és hu fehérneműket, zsebkendők, harisnyák, paplan, matrác, ágy fehérneműk és flaneltakarókat

∴ nagy választékban, jutányos áron. ∴

Donogán és Somossy

Debreczen, Kistemplombazár.

Iskola öltönyök
 valamint férfi öltönyök a legolcsóbban
Grünfeld Adolf és Társánál

DEBRECZEN, kistemplom mellett, sarok bolt kaphatók.

Prelovsky András

elsőrangú katonai és polgári szabó üzlete bel és külföldi szövetek — valamint hadi felszerelési cikkek nagy választéku raktára — Debreczen, Kossuth-utca 4. sz.

Elvállal a legujabb szabásu és a legnagyobb igényeket is kielé- gítő katonai, vasuti és sport egyenruhákat, polgári öltönyöket, valamint magyar, diez- és viselő ruhákat papi reverendákat, palástokat és fővegeket a legjutányosabb árak mellett készitek.

Ugy tényleges, mint tartalékos tisztek és

egyéves önkéntesek

a legegánsabban szabályszerint kiváló olosó árban felszereltetnek Az anyag jó minőségért valamint előírás szerinti ekészítéséért felelősséget vállalok.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szivesen szolgálók.

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana.

Apró hirdetések.

4 szoba előszoba, fürdő szoba, fejszó és alsó mosó konyha és egyéb hozzátartozó helyiségekkel november 1-től kiadó. Bethlen utca 17 szám alatt.

Kosztos diákok elfogad tanár. Felügyelet, német szó Nyomatató utca 14

Szeptember elsejére külön bejárattal, világos utcái butorozott szobát keresek. Ajánlatokat az ár megjelölésével a kiadóhivatalba kérek „Tanár” jellegre.

Segéd azonnali beletérésre kerestetik Balogh Gusztáv üzletébe Hatvan utca 15.

Intelligens izr. család 1 esetleg 2 diákok teljes ellátására elfogad Csapó u. 64.

Ramos hordó kisebb és nagyobb fajta eladó V. utca 35.

Iskolás gyermekeknek. Tásák, könyvhordó szíjak, tolltartók; torna ingek és sapkák legolcsóbban beszerezhetők Souwarz M L-nél Piac 38.

Intelligens urinő elválna egy vagy két lányát vidékről teljes ellátásra. Cím a kiadóban.

Két csinos utcái butorozott szoba a Piac utcán, hölgyeknek kiadó, esetleg teljes ellátással is. Cím a kiadóban.

A kabal nagyvendéglő más vállalat miatt haszonbérbe kiadó, esetleg eladó. Értekezhetni ott vagy Klein Ferenc özégfőnökénél Debreczen Piac-utca 56.

Főkölti kávé különlegességek, Barkinek, bármely időszakban legkisebb mennyiségű kávé is megpergelek díjtalanul gázüzemű pergelőn Darvas Miksa kereskedése Telly-utca sarok.

Vendéglősök és szikvizgyárosok figyelmébe a kiadó szénsv raktár. Darvas Miksa. Telefon 294.

Frisz érkezésű csemege szőlő legolcsóbb napokban kapható. Darvas Miksa szőlő kiváló. Telefon 294.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rosenbergnél Beni Badacsony-utca 4. szám.

Két szoba, konyha, mellékhelyiségekkel November 1-re kiadó Szecsenyi u. 27 sz. a Értekezhetni ugyanott az utcái lakásban

Új rendszerű női térfi divataruk és butorekladás. A mai napról kezdve minden hitelteljes egyén kényelmes neti vagy navi részletfizetés mellett szeretheti be nálam szükségletét női divat cikkekben, női kabatok férfi öltönyök, felcetek, mindennemű vásznak és csapvaszokban, saját készítésű Cotta és Casimir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz mellett áraknál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2.

Varrógépgyűjtemény, pénzbeszedők óvadékkal azonnali elvételre Gedő varrogepraktarban Piac utca 56.

Gymnasium negy alsó osztályába járó két tanuló keresztény hivatalnok családnál teljes ellátásra elfogadjatik. Morgó-utca 19

A középiskola alsóbb osztályába járó tanuló teljes ellátásra és a tanulásban való felügyelettel elfogad intelligens izr. család Cím a kiadóhivatalban.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Kényes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, úgy magán, mint családi ügyekre Kramer József.

Két fiú tanulóknak fizetéssel esetleg teljes ellátással felvétetik Bánya József paszománygyárban Piac u. 43. Ugyanott tanuló lányok is felvétetnek fizetéssel.

Israelita uri családnál ellátásért tanítanék. Szíves megkereséseket „Nyolcadik realista” posterestante.

Teljes ellátást kaphatnak izr. állami tisztviselőnél közép iskolába járó fiúk. József-kir. h. utca 34.

Farkas Mihálynál Érmihály falván különféle festmények és hazafias képek igen olcsón kaphatók. Ugyanott különböző nagyságú boroshordók eladók.

Kiváló minőségű hódárku és mindennemű felcserép bármilyen mennyiségben olcsó árban kapható József k. herceg utca 67 szám alatt.

Vasszertgályos, gépkocsikat és vasúti járművek felvételnek Preizler Mór vasúti és gépjármű, Posta kert 31. a Falk kefégyár mellett.

Iskolás

fiúk és leánykák részére
Kész fehérneműk, paplanok
ágyterítők, flanel-takarók,
pokrócok, harisnyák, zsebkendők,
valamint felsőruhákra legjobb minőségű és tartós szövetek és mosóárak igen jutányos és szabott árban beszerezhetők:

Szépe Lajos

női divat és fehérnemű üzletében
Debreczen, Kossuth-u. 6.
Rothsnek féle gyógyszerár mellett

ISKOLÁS FIUK

és leányok részére olcsó, szabott árakon beszerezhetők.

Kész fehérneműk, ingek, lábravalók, harisnyák, zsebkendők, paplanok, matrácok, ágylepedő, flaneltakaró.

Fiuknak Brassói posztók, Leányoknak intézeti sötétkék gyapjú Cheviot ruhaszövetek és hozzávalók

SZABÓ LAJOS FIAI cégnél

DEBRECZEN, Rózsá-utca 1.

Alapították 1842-ik évben.

MEGHÍVÓ.

A „Debreczeni Leszámoló Bank”
mint szövetkezet

1909. évi szeptember hó 19-én délelőtt 11 órákor saját helyiségében, Piac-utca 49. szám alatt megtartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Előki megnyitó.
2. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 2 tag kijelölése.
3. Alapszabály módosítás.
4. Egy igazgatósági- és egy felügyelőbizottsági tag választása.

Debreczen, 1909 aug. hó 29.

Az igazgatóság.

Jegyzet Kivonat az alapszabályokból: 41. §. Minden jogosult tag minden tőrszabot után 1 szavazattal bír, de saját tőrszabotéi után 10 szavazattal többet senki se gyakorolhat.

42. §. Szavazati, valamint cselekvő választási jogát csak azon tag gyakorolhatja, ki közgyűlés előtt legálább 3 nappal szavazó lapját a szövetkezet helyiségében tőrszabot könyvének felmutatása ellenében átveszi vagy meghatalmazott által átvéteti és a közgyűlésben személyazonoságát igazolja.

A feltaláló leányai.

Impozáns nagyszerű hajzatot

szerzünk és tartunk meg egész a vén korig minden nagyobb fáradság nélkül, bajos manipulációk nélkül és lényegesebb költség nélkül, ha valódi célirányosan összeállított hajvizet használunk, a mely a fejbőrt erősíti és tisztán tartja és a mi legfontosabb ha a haj természetes színtartalmát rendezzük. Zsíros, olajos hajnak használjunk:

Uhlmann Peru Tannin vizet
szírtartalom nélkül (vörös csomagolás) Száraz, kemény, törékeny hajnak:

Uhlmann Peru Tannin vizet
szírtartalommal (zöld csomagolás). Együttal eltávolítja a kellemetlen izadtságot és a haját szögössé, ingóvá, fényessé és puhává teszi. Nem támadja a haj színét, nem piszkol és nem csinál foltot. Tiszta és világos és finom parfümös, üvege K. 2.50 és K. 5.—

Főraktár Ausztr. Magyarország részére:
Vertriebsgesellschaft Wien, I., Karlsplatz 3.

Kapható léna és léna gyógyszerkereskedésében, valamint minden gyógyszerárban és illatszerkereskedésben

Fiók raktára nincs,

de a legnagyobb választékot

férfi, fiú és gyermek ruhákban

feltűnő olcsó szabott árban

Frank Bezső

debreczen legnagyobb ruhaárháza, a „Bika” szálloda mellett nyújtja.

Ezen óriási vállalat saját műhelyeiben a legújabb divatu uri ruhákat készítteti a legjobb gyapjú szövetekből és a legkényesebb izéseket a legjobban kielégül.

Óriási előnyös vételrel folytán feltűnő olcsó árban árusít Minden vevő mentve van bármily csalódást, mert minden darabon a legolcsóbb szabott ár ki van tüntetve. Még nem felelő árak bármikor becsérélhetnek, vagy kívánatra a pénz visszaadatik.

